

Arbejdsmarkedskrise & kønnene

Kvindernes arbejdsløshed haler ind på mændenes

Før krisen var kvindernes arbejdsløshed højere end mændenes, men specielt i det første år af krisen steg mændenes arbejdsløshed markant mere end kvindernes. Det seneste år har billedet imidlertid været omvendt. Nu stiger kvindernes arbejdsløshed, mens mændenes falder. Forklaringen er formentlig, at krisen er gået ind i en ny fase, hvor regningen for krisen bliver betalt af den offentlige sektor, hvor hovedparten af ansatte er kvinder. Med udsigt til nulvækst i det offentlige forbrug og lavere offentlig beskæftigelse, vil kvinders arbejdsløshed formentlig stige noget tid endnu.

af arbejdsmarkedsøkonom **Erik Bjørsted**

22. april 2011

Analysens hovedkonklusioner

- I krisens første år steg mændenes arbejdsløshed markant mere end kvindernes. Kvindernes arbejdsløshed har ellers historisk ligget højere end mændenes.
- Det seneste år er kvindernes arbejdsløshed imidlertid steget mere end mændenes. Mens kvindernes arbejdsløshedsprocent er steget fra 4,9 pct. til 5,5 pct. i de sidste 12 måneder, så er mændenes arbejdsløshed det seneste år faldet fra 6,8 pct. til 6,4 pct.
- En af de væsentligste forklaringer er, at langt hovedparten af de ansatte i den offentlige sektor er kvinder, hvor fyringerne er taget kraftigt til i løbet af 2010.
- I første kvartal 2011 var der 210 flere fyringer pr. måned i det offentlige sammenlignet med året før, hvorfor fyringerne fortsat ligger på et højt niveau. Samtidig venter de fleste økonomer, at den offentlige beskæftigelse vil falde kraftigt de kommende år som følge af besparelserne i 2011 og nulvæksten i det offentlige forbrug. Kvindernes arbejdsløshed vil derfor sandsynligvis fortsætte med at stige, så den nærmer sig mændenes.

Kontakt

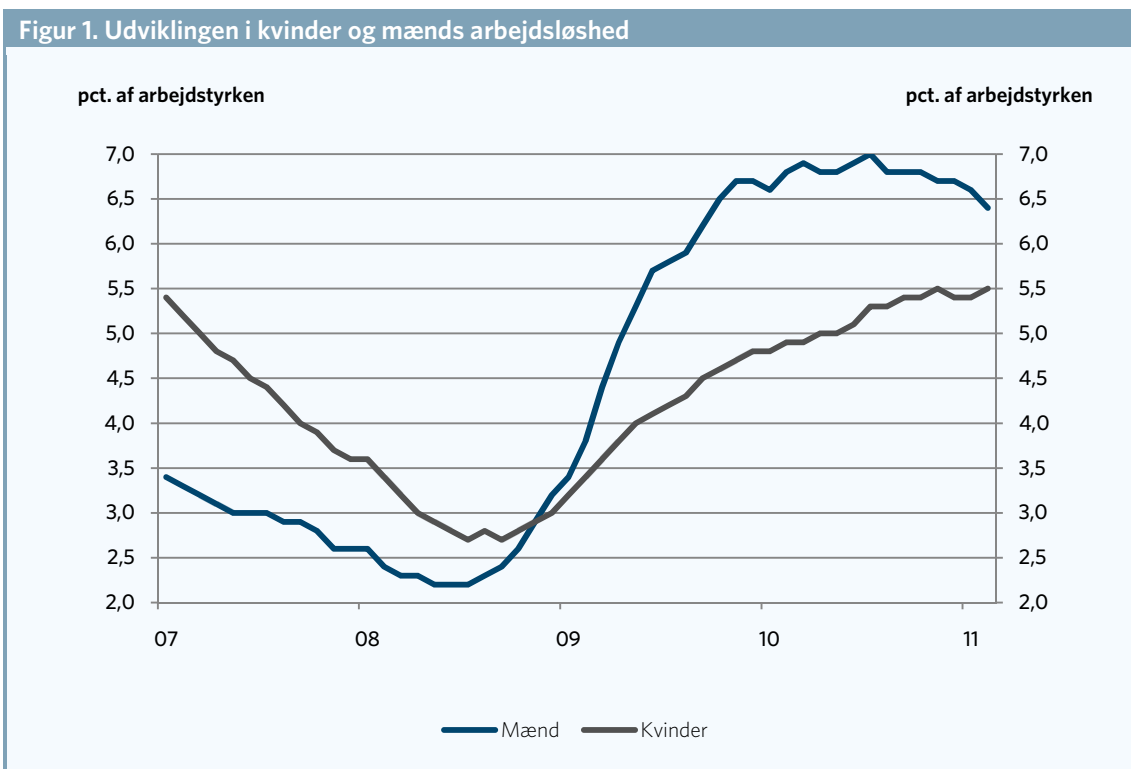
Arbejdsmarkedsøkonom
Erik Bjørsted
Tlf. 33 55 77 15
Mobil 27 68 79 50
eb@ae.dk

Kommunikationschef
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Krisen ramte mandefagene først - nu rammes kvinderne

Kvinderne har historisk set haft en højere arbejdsløshed end mændene. Det ses af figur 1, der viser udviklingen i kvinder og mænds arbejdsløshed fra januar 2007 til februar 2011.

Dette billede ændrede sig imidlertid markant, da den økonomiske krise ramte Danmark. Krisen ramte nemlig i første omgang mandefag som byggeriet og industrien. Det betød, at det i første omgang var mændene, som blev hårdest ramt af stigende arbejdsløshed. Samtidig havde specielt unge mænd fra valgt uddannelse i de gode år, hvorfor unge mænd var meget udsatte for arbejdsløshed, da krisen satte ind. Som det fremgår af figur 1, var billedet i slutningen af 2008 og frem derfor, at mændenes arbejdsløshedsprocent nu lå højere end kvindernes.

Anm.: Der ses på bruttoledigheden for mænd og kvinder. Dvs. den registrerede arbejdsløshed (nettoledigheden) plus de aktiverede.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Krisen er imidlertid gået ind i en ny fase, hvor regningen for krisen er havnet i den offentlige sektor, som skal spare kraftigt de kommende år. Allerede i 2010 begyndte flere kommuner at fyre medarbejdere på bl.a. flere sygehuse som følge af budgetoverskridelser. Da kvinderne udgør langt hovedparten af de ansatte i den offentlige sektor, er kvindernes arbejdsløshed derfor begyndt at stige mere end mændenes.

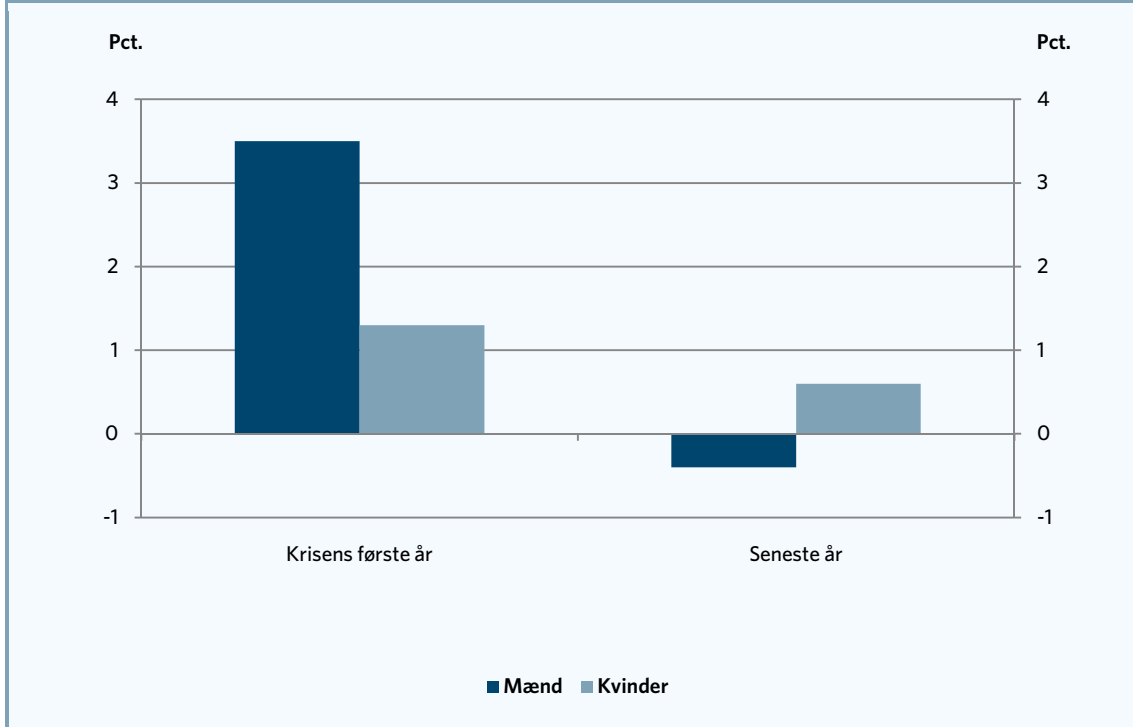
Kvindernes arbejdsløshed haler ind på mændenes

Ser man alene på det seneste år, er kvindernes arbejdsløshed steget fra 4,9 pct. i januar 2010 til 5,5 pct. i januar 2011. Det er en stigning på 0,6 procentenheder. I samme tidsrum er mændenes arbejdsløshed faldet fra 6,8 pct. til 6,4 pct., altså et fald 0,4 procentenheder.

Mændenes arbejdsløshed er derfor fortsat højere end kvindernes, men kvindernes arbejdsløshed er det seneste år steget, mens mændenes er faldet. Det fremgår af figur 2, der viser ændringen i mænd og

kvinders arbejdsløshed det seneste år. Her ses det samtidig, at i krisens første år (juni 2008 til juni 2009), steg arbejdsløsheden for mænd med ca. 2½ gang så meget som for kvinder.

Figur 2. Stigningen af mænd og kvinders arbejdsløshed

Anm.: Der ses på bruttoledigheden for mænd og kvinder. Dvs. den registrerede arbejdsløshed (nettoledigheden) plus de aktiverede.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Fyringerne i den offentlige sektor rammer kvinderne

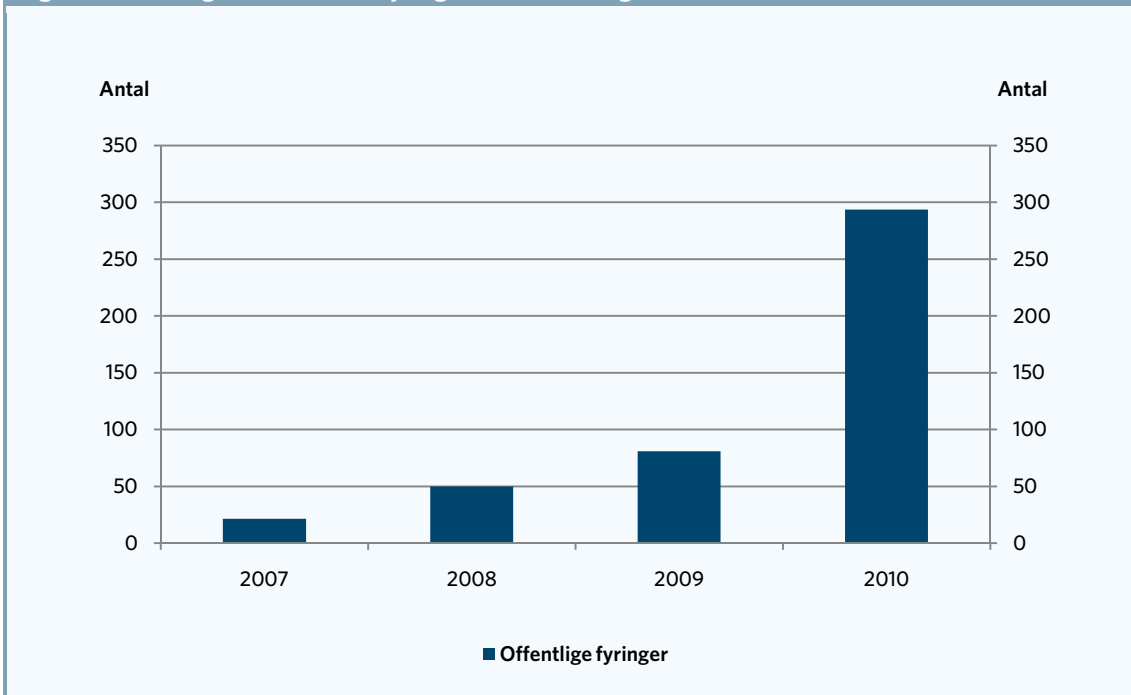
Den faldende udvikling i mændenes arbejdsløshed skal ses i lyset af, at tabet af arbejdspladser i mandefagene i den private sektor er forbi, og vendingen så småt er begyndt. Kvindernes arbejdsløshed vil dog formentlig stige noget tid endnu, fordi kvindefagene i den offentlige sektor nu er kommet i fare pga. de nedskæringer i den offentlige sektor, der følger i kølvandet på regeringens nulvækst i det offentlige forbrug.

Figur 3 viser udviklingen i antallet af varslede fyringer fra 2007 til 2010 i offentlig administration, undervisning og sundhed. Som det fremgår af figuren, var der i 2008 ca. 50 varslede fyringer i den offentlige sektor hver måned, mens tallet i 2010 er vokset til næsten 300.

Fyringerne i det offentlige ligger fortsat på et højt niveau. I første kvartal 2011 var der ca. 210 flere fyringer pr. måned sammenlignet med året før, og de fleste økonomer forventer store beskæftigelsesfald i den offentlige sektor pga. besparelserne i 2011 og nulvæksten i det offentlige forbrug.

Da kvinderne udgør godt 70 pct. af beskæftigelsen i den offentlige sektor, må man således forvente, at kvindernes arbejdsløshed vil fortsætte med at stige noget tid endnu.

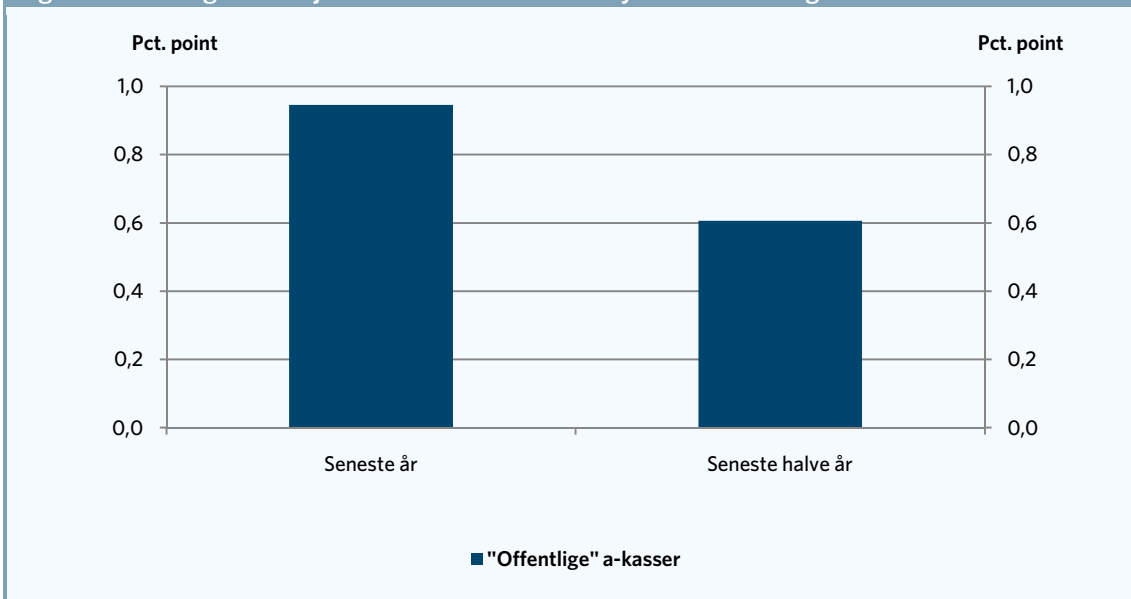
Figur 3. Udviklingen i antallet af fyringer i den offentlige sektor

Anm.: For hvert år ses på det gennemsnitlige antal månedlige fyringer.
 Kilde: AE på baggrund af Jobindsats.

Udviklingen i de varslede fyringer ses også i arbejdsløshedstallene for de a-kasser, hvis medlemmer hovedsageligt er ansat i den offentlige sektor. Det sidste halve år er arbejdsløshedsprocenten for de offentlige a-kasser steget fra 3 pct. til 3,9 pct. Af denne stigning har ca. 2/3 fundet sted inden for det sidste halve år. Det fremgår af figur 4.

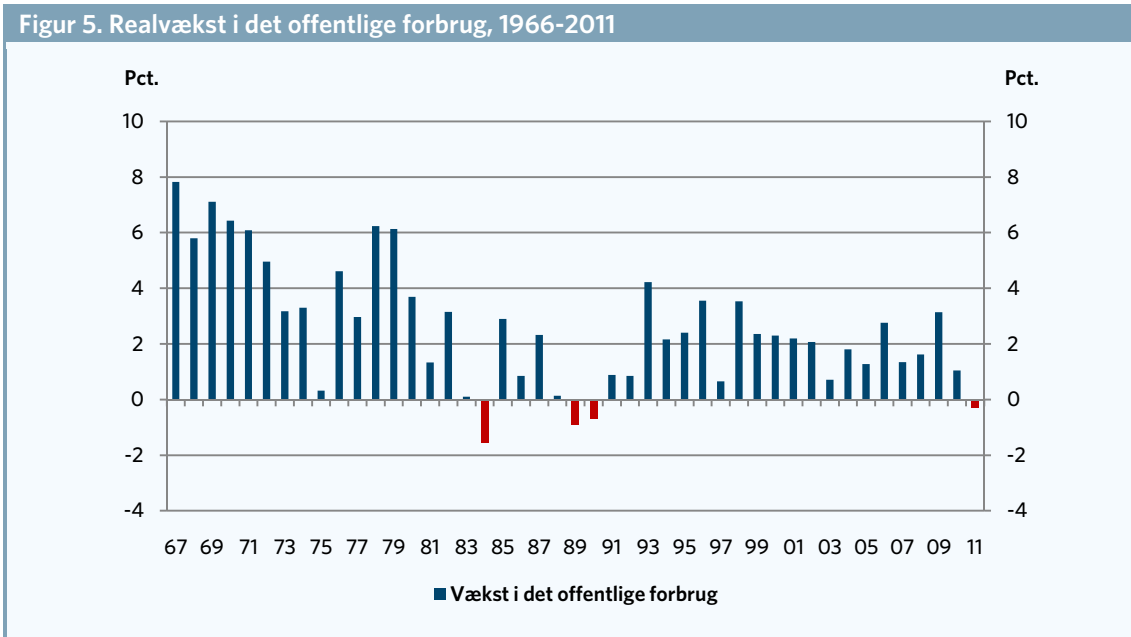
Figur 4. Udviklingen i arbejdsløsheden i a-kasser tilknyttet det offentlige

Anm.: De offentlige a-kasser er afgrænset som Børne- og Ungdomspædagoger (BUPL-A), Danske Sundhedsorganisationer (DSA), Lærere (DLF-A), Socialpædagoger (SLA), Fag og Arbejde (FOA). Derudover er akademikernes a-kasse (AAK) og Magistrenes a-kasse (MA) inkluderet, fordi flertallet af medlemmer er ansat i den offentlige sektor. De foreløbige a-kasse-arbejdsløshedstal er korrigeret med forskellen mellem de foreløbige og endelige data i måneden året før.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Offentlige besparelser i 2011 koster arbejdspladser og velfærd

Som forudsætning for regeringens genopretningsplan lå oprindeligt til grund, at det offentlige forbrug realt ikke skulle vokse i år. Målet blev imidlertid ikke nået – det offentlige forbrug steg med 1 pct., svarende til en overskridelse på 5 mia. kr. Denne overskridelse skal efter planerne indhentes her i 2011, hvilket betyder, at det offentlige forbrug kommer til at falde realt med 0,3 pct. i år, idet der var planlagt en vækst i det offentlige forbrug på ½ pct. Det er første gang i 14 år, at det offentlige forbrug skal falde. Det viser figur 5.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og Finansministeriets svar på Finansudvalgets spørgsmål 126, d. 10 marts 2011.

AE’s beregninger viser, at konsekvenserne af 2011-besparelserne bliver, at den offentlige beskæftigelse kommer til at falde med ca. 12.000 personer.

Udover at besparelserne betyder mindre offentlig service og færre beskæftigede i den offentlige sektor, kommer besparelserne på et uheldigt tidspunkt. Vendingen på arbejdsmarkedet er endnu meget svag og regeringens spareplaner hiver både vækst og beskæftigelse ud af opsvinget.